

ng

Dossier nr. 1357/II/35

Studiedag georganiseerd door het Benelux-Gerechtshof op 9 oktober 2009

Werking van het Benelux-Gerechtshof en zijn positie in groter internationaal verband

Afdeling 1. - Ebbe en vloed

1. "Ebbe en vloed" is een vertrouwde uitdrukking voor alle mensen - en er zijn er heel wat - die, of ze nu Nederlandstalig of Franstalig zijn, regelmatig naar de Nederlandse en de Vlaamse kust trekken ¹.

Deze uitdrukking beschrijft waarschijnlijk het best in welke toestand het Benelux-Gerechtshof momenteel verkeert.

2. "Le BENE(LUX) nouveau est arrivé. Opgefriste BENELUX: met drie een maatje groter" ².

Sommige mensen zijn er zich, mede ten gevolge van de Europese constructie die daarnaast tot stand komt, echter niet altijd van bewust dat BENELUX een nuttige Unie is.

---

¹ Ik dank Marie-Hélène VRIELINCK, adviseur-generaal bij de algemene directie van de juridische diensten van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid van het Koninkrijk België, voor haar waardevolle medewerking.

² Zie LE JEUDI van 31 januari 2008 en DE STANDAARD van 18 juni 2008.

Dit is niet nieuw. Toen het eerste Verdrag tot instelling van de BENELUX Economische Unie op 3 februari 1958 te 's-Gravenhage werd ondertekend, gaf Joseph BECH, toenmalig Luxemburgs premier en minister van Buitenlandse Zaken, al toe: "Nous avons toujours aimé désigner le BENELUX comme le modèle et le précurseur d'une intégration européenne plus large et voilà que nous sommes apparemment dépassés par les événements, nos peuples nous demandent de savoir quelle est la signification de cette signature qui se place après la signature et l'entrée en vigueur des grands traités européens"³.

Toegegeven moet worden dat buitenstaanders en soms zelfs ook anderen al te vaak dezelfde vraag stellen over het Benelux-Gerechtshof wanneer eraan wordt herinnerd dat dit Hof naast het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen ook nog bestaat.

Op het vlak van de Benelux Unie staat de kracht van de *ménage à trois* echter als een paal boven water. De Benelux Unie, dat is immers een hechtere samenwerking op uiteenlopende terreinen als grensoverschrijdende samenwerking, politiewerking, de vervoersector, ruimtelijke ordening, intellectuele eigendom, voedselveiligheid en bestrijding van fiscale fraude. Onlangs kwam de focus ook te liggen op een grensoverschrijdende samenwerking met de regio's die aan de Benelux grenzen, op duurzame ontwikkeling, energiebeleid en zelfs op het sociaalrechtelijke terrein. Zo legt de heer Jan van LAARHOVEN, secretaris-generaal van

---

³ Zie LE JEUDI van 31 januari 2008.

de Benelux Economische Unie, in zijn voorwoord in de Benelux newsletter van juli 2009/2 de nadruk op de grensoverschrijdende samenwerking met Noordrijn-Westfalen en Nord-Pas-de-Calais en op een aantal aspecten van de sociale zekerheid ⁴.

Helaas leert de ervaring dat die ... kracht van de *ménage à trois* niet terug te vinden is in de bevoegdheden en de rechtspraak van het Benelux-Gerechtshof.

Ik geef hier dan ook meteen in overweging dat het Secretariaat-Generaal van de Benelux in de toekomst een informele overlegcel Benelux Secretariaat-Generaal - Benelux-Gerechtshof (zittende magistratuur, parket, griffie) in het leven roept om voor elke nieuw belangrijk BENELUX-project te beoordelen in hoeverre het Hof in het kader van nieuwe bevoegdheden op het gebied van rechtspraak en adviezen een positieve inbreng zou kunnen leveren bij de uitlegging van gemeenschappelijke rechtsregels.

Het Benelux Secretariaat-Generaal lijkt mij de meest geschikte instelling om het Hof te wijzen op mogelijkheden en knelpunten op het vlak van de samenwerking.

3. Het Benelux-Gerechtshof wordt in het op 17 juni 2008 te 's-Gravenhage tot stand gekomen Verdrag tot herziening van het op 3 februari 1958 gesloten Verdrag tot instelling van de Benelux Economische Unie weliswaar uitdrukkelijk erkend als instelling van de Benelux Unie. In artikel 17 van het nieuwe Benelux-Verdrag van 17 juni 2008 is bepaald dat het Verdrag van 31 maart 1965 betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-Gerechtshof de

---

⁴ Zie J.P.R.M. van LAARHOVEN, "Voorwoord", Benelux newsletter juli 2009/2, blz. 2 en 3.

samenstelling, de bevoegdheid en de werkwijze van het Benelux-Gerechtshof regelt.

Weliswaar nog merkt de Luxemburgse Raad van State op dat er in het nieuwe Benelux-Verdrag naar wordt gestreefd de Benelux Economische Unie te reactiveren door de instellingen te versterken en dat onder de verwijzing in het nieuwe Verdrag naar het Verdrag van 31 maart 1965 tevens te verstaan zijn het op 10 juni 1981 te Brussel gesloten Protocol tot wijziging van artikel 1 van het Verdrag betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-Gerechtshof of nog het op 23 november 1984 te Brussel gesloten Protocol tot wijziging en aanvulling van het Verdrag betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-Gerechtshof. Naar het oordeel van de Luxemburgse Raad van State heeft dit eveneens te gelden voor onder meer de Protocollen ter uitvoering van artikel 1, lid 2, van het Verdrag betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-Gerechtshof en het op 29 april 1969 te 's-Gravenhage gesloten Aanvullend Protocol bij het Verdrag betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-Gerechtshof inzake de rechtsbescherming van de personen in dienst van de Benelux Economische Unie ⁵.

Ik deel deze opvatting over hoe het nieuwe Verdrag moet worden geïnterpreteerd en ik hoop dat deze interpretatie niet zal worden betwist.

Maar ik ben geneigd om de opstellers van het nieuwe Verdrag – Charles AZNAVOUR persiflerend – het volgende in de

---

⁵ Wetsontwerp tot goedkeuring van het op 17 juni 2008 te 's-Gravenhage tot stand gekomen Verdrag tot herziening van het op 3 februari 1958 gesloten Verdrag tot instelling van de Benelux Economische Unie, het op 17 juni 2008 te 's-Gravenhage tot stand gekomen Protocol inzake de voorrechten en immuniteiten van de Benelux Unie en de op 17 juni 2008 te 's-Gravenhage tot stand gekomen Verklaring, Advies van de Raad van State (31.3.2009), nr. 5970/1, (Luxemburgse) Kamer van Afgevaardigden, Gewone zitting 2008-2009, blz. 2 en 3.

mond te leggen over het Benelux-Gerechtshof: "Et pourtant, pourtant, je n'aime (pas) que toi".

Zo wijst dit nieuwe Verdrag van 17 juni 2008 zichzelf bijvoorbeeld niet aan als een gemeenschappelijke rechtsregel voor de uitlegging waarvan het Hof bevoegd is, terwijl er zonet is vastgesteld dat er al een eerste vraag van uitleg zou kunnen rijzen.

Dus, welk Benelux-Gerechtshof dan morgen?

Afdeling 2. - Welk Benelux-Gerechtshof morgen?

4. Met het Verdrag van 31 maart 1965 betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-Gerechtshof wordt er een Benelux-Gerechtshof opgericht dat tot taak heeft de gelijkheid te bevorderen bij de toepassing van rechtsregels die worden aangewezen als regels die gemeen zijn aan de drie Benelux-landen, zo niet aan twee der Benelux-landen.

Zo heeft het Benelux-Gerechtshof onder meer arresten gewezen op het gebied van merken, tekeningen en modellen, de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen en de dwangsom, alsmede op het gebied van de jacht en de bescherming van de vogelstand.

Naar mijn mening heeft het Hof in elk van zijn drie componenten (rechters, advocaten-generaal, griffier) goed gefunctioneerd.

Al blijft het Hof aan de ene kant binnen zijn bevoegdheid wel degelijk zeer actief - in 2009 alleen al

6 nieuwe zaken op 31 augustus 2009 - aan de andere kant kan zonder overdrijven worden vastgesteld dat de fut er wat uit is bij de uitbreiding van de bevoegdheid van het Hof, niettegenstaande de welwillende houding van de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad. De meest in het oog vallende aanbeveling van het Benelux-Parlement is wellicht de eenparig aangenomen aanbeveling van 18 juni 2005 waarin de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad de regeringen van de drie landen vroeg ervoor te zorgen dat het Hof bevoegd wordt voor de uitlegging zowel van alle tussen de Benelux-landen of deelstaten van die landen gesloten verdragen, als van uniforme bepalingen zonder dat het daarbij nodig is dat genoemde bepalingen formeel dienen te worden aangewezen als regels waarover het Hof bevoegd is zich uit te spreken ⁶.

Het is dan ook van het hoogste belang dat de uitbreiding van de bevoegdheid van het Benelux-Gerechtshof vandaag op zodanige wijze in beschouwing wordt genomen dat daarbij resoluut wordt aangesloten bij de doelstellingen en de meerjarige gemeenschappelijke werkprogramma's van het nieuwe Benelux-Verdrag van 17 juni 2008 tot herziening van het Verdrag tot instelling van de Benelux Economische Unie van 3 februari 1958: samenwerking met een voortrekkersrol binnen de Europese Unie, grensoverschrijdende samenwerking, markt en vrij verkeer van personen, goederen, kapitaal en diensten, duurzame ontwikkeling en energie, samenwerking op de gebieden van justitie en binnenlandse zaken, verkeer en vervoer.

---

⁶ Aanbeveling van de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad tot herziening van het Verdrag van 31 maart 1965 betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-Gerechtshof, eenparig aangenomen ter plenaire vergadering van 18 juni 2005, Doc. 733/2, met name blz. 3.

Gelet op het voor de periode 2009-2012 geaccordeerde gemeenschappelijk Benelux-werkprogramma dient de aandacht met name uit te gaan naar de Benelux-vraagstukken met betrekking tot interne markt en economische samenwerking, duurzame ontwikkeling en energie, justitie en veiligheid, en de samenwerking ... met de Duitse deelstaat Noordrijn-Westfalen. Dit laatste aspect moet niet met een glimlach worden ontvangen. Er is immers ook al sprake van een hechtere samenwerking in de toekomst met de Franse regio's Nord-Pas-de-Calais en Champagne-Ardenne. Het is dus beter om resoluut voorop te lopen dan achterop te hinken.

Het mag het Benelux-Gerechtshof noch aan realiteitszin noch aan ambitie ontbreken. Wil het zich "toekomstgericht" opstellen op het gebied van de grensoverschrijdende samenwerking, dan zou het Benelux-Gerechtshof er zelfs baat bij hebben als alvast informeel contact tot stand zou worden gebracht met Duitse en Franse verantwoordelijke hoge magistraten, zonder evenmin Oostenrijkse en Spaanse topmagistraten te vergeten als het ook het Verdrag voor ogen heeft staan dat op 27 mei 2005 te Prüm werd gesloten tussen de drie Benelux-landen, Duitsland, Spanje, Frankrijk en Oostenrijk inzake de intensivering van de grensoverschrijdende samenwerking, in het bijzonder ter bestrijding van het terrorisme, de grensoverschrijdende criminaliteit en de illegale migratie (B.S. - M.B. van 30 maart 2007, Uitg. 3, blz. 18359 e.v.). Voor wanneer het Benelux-Gerechtshof Plus (+)?

Evenzo zou het in de sfeer van de materies die van oudsher onder zijn bevoegdheid vallen goed zijn dat de toestand van het Benelux-Gerechtshof naar boven wordt bijgesteld als bijvoorbeeld wordt geattendeerd op de

belangstelling die er voor het Benelux-Bureau voor de Intellectuele Eigendom bestaat vanuit FLANDERS INSHAPE (Vlaamse Competentiepool voor Productontwikkeling en Industrieel Design), een pool die - ik herinner eraan - in december 2006 is opgericht en een samenwerking is tussen Industrie Vlaanderen, een aantal dienstverlenende bedrijven, hogescholen en gespecialiseerde kenniscentra ⁷.

5. Mevrouw Mia DE SCHAMPHELAERE, Volksvertegenwoordiger, verklaarde overigens op 3 juni jl. voor de Commissie voor de Justitie van de Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers ⁸:

“Het Beneluxbureau voor de Intellectuele Eigendom (BBIE) beslist onder meer over de weigering van een merk en neemt beslissingen inzake oppositie of inschrijving, weigering of doorhaling van de merken- en modellenmachtigingen. Beroep daartegen is mogelijk bij de hoven van beroep in België, Nederland en Luxemburg. Ook het cassatieberoep volgt de procedureregels van de nationale wetgevingen. Het is moeilijk om zo tot een uniforme rechtspraak over de intellectuele eigendom te komen in Beneluxverband.

Daarom groeien er voorstellen voor een meer uniforme regeling door het instellen van hoger beroep en cassatieberoep bij het Benelux-Gerechtshof. [...] Is de minister (van Justitie)

---

⁷ Zie over de bevoegdheidsuitbreiding inzake merken, J.F. LECLERCQ, “Merk (Benelux) toch hoe sterk...”, Rede uitgesproken op de plechtige openingszitting van het Hof van Cassatie van België op 1 september 2008, A.C. 2008, nrs. 28 t/m 31; “A vos marques (Benelux)...”, Discours prononcé à l’audience solennelle de rentrée de la Cour de cassation de Belgique le 1er septembre 2008, Pas. 2008, nrs. 28 t/m 31. Over de belangstelling van FLANDERS INSHAPE, zie Benelux newsletter juli 2009/2, blz. 27.

⁸ Vraag van mevrouw Mia DE SCHAMPHELAERE aan de minister van Justitie over “het voorstel tot uitbreiding van de bevoegdheden van het Benelux-Gerechtshof”, B.V. van de Commissie voor de Justitie van de Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers, woensdag 3 juni 2009 Namiddag, CRABV 52 COM 579, blz. 19 en 20.

hiervan op de hoogte? Wat is zijn standpunt inzake de voorstellen van de procureur-generaal van het Hof van Cassatie? Overweegt hij deze voorstellen te realiseren?"

De heer Stefaan DE CLERCK, Belgisch minister van Justitie, antwoordde:

"Ik ben uiteraard op de hoogte van de voorstellen die aan mijn twee voorgangers werden bezorgd. A priori ben ik niet tegen een overdracht van bevoegdheden aan het Benelux-Gerechtshof met het oog op een rationalisering, maar dit is geen evidente stap. We moeten dit ook zien in een Europees kader. Misschien kunnen we dit beter onmiddellijk Europees regelen? Bovendien behoort de gerechtelijke organisatie wel tot mijn bevoegdheid, maar de intellectuele eigendom is een zaak voor mijn collega van Economie. Er is dus zeker overleg nodig met de administratie van de FOD Economie. Ik zal mijn diensten vragen om een formeel standpunt in te nemen en zal daarna op dit onderwerp terugkomen."

6. Interessant is de vraag of er, los van een mogelijk verzuim, andere redenen zijn die kunnen verklaren waarom het Benelux-Gerechtshof zulke beperkte bevoegdheden heeft en slechts in geringe mate wordt ingeschakeld.

Allereerst denk ik dat het Hof in de toekomst met pragmatische werkzaamheden en met spoedeisende werkzaamheden zou moeten worden belast en dat het de magistraten van dat Hof desnoods zou moeten worden toegestaan minder tijd te besteden aan hun respectieve nationale rechtscollege.

Het Benelux-Gerechtshof zou op zijn minst op bepaalde terreinen het recht moeten hebben een geschil met betrekking tot de uitlegging of de toepassing van een gemeenschappelijke rechtsregel in der minne te regelen.

Evenzo zou in een procedure in kort geding moeten worden voorzien. Al jaren blijf ik maar herhalen dat een nationale rechter die bijvoorbeeld met een dringend probleem rond een fabrieksbezetting en een dwangsom wordt geconfronteerd niet erg geneigd is een prejudiciële vraag te stellen aan het Benelux-Gerechtshof als hij de garantie niet heeft dat de procedure zeer snel en soepel zal verlopen.

Op de tweede plaats meen ik dat daar waar het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen voorheen slechts een enkele keer met geschillen inzake merken te maken kreeg, het materiële merkenrecht sinds de inwerkingtreding van Merkenrichtlijn 89/104/EEG daarentegen voor het merendeel onder het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen ressorteert bij een prejudiciële vraagstelling. Het is dan ook nuttig dat een praktische oplossing voor de "dubbele prejudiciële aanhangigmaking" wordt gevonden en de klip van eindeloze procedures wordt omzeild. Jan WOUTERS en Maarten VIDAL schrijven: "This may lead to a situation of 'double preliminary proceedings', which do not necessarily serve the interests of the parties in the main proceedings. This prompted the president of the Benelux Court of Justice, Mr. Ivan VEROUGSTRAETE, to plead for the transformation in the

long run of the Court into a regional division of the Court of First Instance, in order to avoid the duplication of proceedings”⁹.

Ik denk tevens dat het zeer te betreuren valt dat er soms maar een beperkte invloed uitgaat van de werkzaamheden van de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad, terwijl deze nochtans van hoog niveau zijn. Zo heb ik tot dusverre geen bijzonder duidelijke reactie vastgesteld op het voorstel inzake octrooien dat is vervat in het verslag over de “Uitbreiding en modernisering van de bevoegdheden en werkwijze van het Benelux-Gerechtshof” dat namens de Commissie voor Justitie en Openbare Orde van de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad door de heer Frans WEEKERS is uitgebracht. Ik citeer dit verslag d.d. 15 juni 2005: “(Een) ontwerpovereenkomst, opgemaakt in het kader van de Europese Octrooiorganisatie, waarvan alle Beneluxlanden lid zijn, voorziet in de oprichting van een internationale organisatie (l’Organisation européenne du contentieux des brevets), die bestaat uit een controlerend orgaan (Comité administratif) en het Europees Octrooihof (Cour européenne des brevets). Dit Hof bestaat op zijn beurt uit een Gerecht van eerste aanleg (Tribunal de première instance) en een hof van beroep (Cour d’appel). Zij hebben als taak te oordelen over geschillen betreffende namaking van octrooien en over beroepen tot vernietiging van octrooien. Het Gerecht van Eerste Aanleg bestaat uit een centrale divisie en, op vraag van één of een groep van lidstaten, op te richten regionale divisies. Een

---

⁹J. WOUTERS en M. VIDAL, “Towards a rebirth of Benelux?”, Rev. b. dr. intern. 2007-2, vol. XL, blz. 546.

kamer van het Benelux-Gerechtshof zou, in dit kader, op termijn, kunnen functioneren als een dergelijke regionale divisie”¹⁰.

Tot slot meen ik dat niet onvermeld mag blijven wat door sommigen ... “de oorverdovende stilte” is genoemd die er kennelijk al jarenlang heerst rond de officiële Benelux-Commissie tot eenmaking van het recht die ingevolge een besluit van de drie ministers van Justitie in 1948 werd opgericht¹¹. De unificatie van wetgeving in de Benelux-landen zou echter model kunnen staan voor de eenmaking van het recht binnen Europa. Ik stel dan ook voor dat er initiatieven worden genomen om de officiële Benelux-Commissie nieuw leven in te blazen. De initiatieven zouden moeten uitgaan naar de ministers van Justitie, de ministers van Buitenlandse Zaken, het Comité van Ministers van de Benelux Unie, de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad en de voorzitters van de wetgevende vergaderingen van de drie landen, met inbegrip van – voor wat België betreft – de voorzitters van de Gewest- en de Gemeenschapsparlementen.

7. Ik kan wegens tijdsgebrek niet alle terreinen in de tekst de revue laten passeren waarop het Benelux-Gerechtshof in de toekomst een rol zou kunnen spelen¹².

---

¹⁰ Uitbreiding en modernisering van de bevoegdheden en werkwijze van het Benelux-Gerechtshof, Verslag namens de Commissie voor Justitie en Openbare Orde uitgebracht door de heer Frans WEEKERS, 15 juni 2005, Doc. 733/1, blz. 12 en 13.

¹¹ Zie J. ERAUW, Preadvies over het Benelux-Gerechtshof, Benelux-Gerechtshof, Cour de Justice Benelux, 2004, blz. 30 (zie ook blz. 29).

¹² Zie op het gebied van het grensoverschrijdend politieoptreden, inzake de Schelde en met betrekking tot de vogelgriep, J.F. LECLERCQ, “Nieuw licht op het Benelux-recht, een onbekend recht?”, Rede uitgesproken op de plechtige openingszitting van het Hof van Cassatie van België op 1 september 2006, A.C. 2006; “Le droit Benelux sous un jour nouveau, droit inconnu?”, Discours prononcé à l’audience solennelle de rentrée de la Cour de cassation de Belgique le 1er septembre 2006, Pas. 2006. Zie over Benelux Plus (Benelux +) en een zekere verschuiving van de Benelux van de Staten naar een Benelux Plus (Benelux +) van de Gewesten, J.F. LECLERCQ, “Merk (Benelux) toch hoe sterk...”, Rede uitgesproken op de plechtige openingszitting van het Hof van Cassatie van België op 1 september 2008, A.C. 2008, nrs. 1 en 2; “A vos marques (Benelux)...”, Discours prononcé à l’audience solennelle de rentrée de la Cour de cassation de Belgique le 1er septembre 2008, Pas. 2008, nrs. 1 en 2. In de toekomst zou het Benelux-Gerechtshof ook een rol kunnen spelen – waarom niet – in het recht met betrekking tot duurzame ontwikkeling zoals het recht inzake de vrije migratie van vissoorten in de hydrografische stroomgebieden van de Beneluxlanden, in het bijzonder de vrije migratie voor vissen in het stroomgebied en op de hoofdstroom van de Maas (ik denk onder meer aan de zalm), in het recht van de samenwerking tussen de Beneluxlanden, Frankrijk en Duitsland voor het koppelen van hun energiemarkten, in het recht dat zal ontstaan uit de perspectieven die worden geopend met de artikelen 24 t/m 27 van het nieuwe Benelux-Unieverdrag met betrekking tot de samenwerking van de Benelux met de naburige regio’s (bijvoorbeeld samenwerking met de Duitse deelstaat Noordrijn-Westfalen inzake de fijnstofproblematiek, politicaangelegenheden, crisis- en rampenbestrijding, veterinaire aangelegenheden en

Ik zal dan ook louter het zee- en riviervervoer als voorbeeld vermelden.

8. In een openingsrede die ik recentelijk voor het Belgische Hof van Cassatie heb uitgesproken, heb ik stilgestaan bij de Scheldeproblematiek¹³. Daar kom ik niet meer op terug. Maar het gaat niet enkel om de Schelde.

Vlaanderen, Wallonië en Nederland maakten nieuwe operationele afspraken om een efficiënt verkeersmanagement op de Maas te garanderen. In 2005 besloten Vlaanderen en Nederland om een verkennend onderzoek te doen naar de verbetering van de maritieme toegankelijkheid van de kanaalzone Gent-Terneuzen, waarbij werd gekozen voor een interactief onderzoeksproces. Zou het Benelux-Gerechtshof geen rol kunnen spelen bij de uitlegging van de toekomstige bepalingen?

In het kader van de voorbereiding van een nieuw Belgisch maritiem wetboek onder leiding van prof. Eric VAN HOOYDONK¹⁴ is erop gewezen hoe belangrijk het voor de nieuwe

---

voedselveiligheid), in het recht waarbij de inspanningen van de drie landen ter bestrijding van fiscale fraude worden gecoördineerd (bijvoorbeeld BTW-fraude bij de aankoop van een auto over de grens, fraude in de olie- en petroleumsector en frauduleuze praktijken met prepaid telefoonkaarten), of nog op het sociaalrechtelijke vlak (acties in relatie tot veiligheid en gezondheid op het werk; pogingen tot afstemming – zelfs al is dit zeer lastig in de praktijk – van de wetgeving op het sociaal- en arbeidsrechtelijke vlak). Op het sociaalrechtelijke vlak wordt aandacht gevraagd voor het onderzoek van M.-H. VRIELINCK, “Quelle dimension sociale pour Benelux?”, dat momenteel wordt voorbereid.

¹³ Zie noot 12.

¹⁴ Zie GROENBOEK NIEUWE BELGISCHE ZEEWET, Consultatiedocument ter voorbereiding van een nieuw Belgisch maritiem wetboek, E. VAN HOOYDONK (editor), Antwerpen/Apeldoorn, Maklu, 2007, blz. 18, 105 en 106; LIVRE VERT NOUVELLE LOI MARITIME BELGE, Document de consultation en vue de la préparation d'un nouveau Code maritime belge, sous la direction de E. VAN HOOYDONK, Version provisoire, Association belge de droit maritime, Institut européen de droit maritime et des transports, Université d'Anvers, Anvers, octobre 2007, blz. 16, 109, 110 en 111.

Belgische zeewet is om aan te sluiten bij recente buitenlandse codificaties zoals de wetboeken van Luxemburg en Nederland enerzijds en om nuttige inspiratie te halen in deze nieuwere wetgevingen anderzijds. Tevens is de suggestie gedaan om alle geschillen met betrekking tot het vervoersrecht en met name het zeerecht toe te wijzen aan één enkele hooggespecialiseerde transportrechtbank, materieel en territoriaal bevoegd voor heel België. Die rechtbank zou, indien nodig, evenwel zitting kunnen houden in diverse delen van het land (itinerant judges). Ik stel enigszins vermetel de volgende vragen. En als de voorbereiding van een nieuw Belgisch maritiem wetboek nu eens te baat zou worden genomen om één enkel Benelux maritiem wetboek op te stellen voor de uitlegging waarvan het Benelux-Gerechtshof bevoegd zou zijn? En als nu eens naast één Benelux maritiem wetboek ook de oprichting op langere termijn zou worden onderzocht van gespecialiseerde transportrechtbanken in heel het Benelux-gebied, waarbij in geval van hoger beroep en voorziening in cassatie het Benelux-Gerechtshof bevoegd zou zijn?

Afdeling 3. - Conclusie

9. De Benelux is het forum bij uitstek om praktische grensoverschrijdende problemen aan te pakken. De samenwerking tussen de drie landen mag verder gaan dan de samenwerking binnen de Europese Unie. De Benelux blijft de

proeftuin van de Europese Unie. De Benelux-samenwerking geeft de drie partnerlanden een belangrijker gewicht binnen een grotere Europese Unie.

Kortom, de Benelux is een model en inspiratiebron ¹⁵.

Zal het Benelux-Gerechtshof aansluiting zoeken bij dit model en deze inspiratiebron? Dat is de uitdaging waar het voor staat.

J. F. LECLERCQ

Advocaat-generaal bij het

Benelux-Gerechtshof

Procureur-generaal bij het Hof

van Cassatie van België

Brussel, 1 september 2009

---

¹⁵ Grenzen overbruggen, Secretariaat-Generaal van de Benelux, Brussel, 2009, blz. 8.